STAND DER MAAN.

. . . . .	NIEUWE MAAN.
. . . . .	EERSTE KWARTIER.
. . . . .	VOLLE MAAN.
. . . .	LAATSTE KWARTIER.

WATERGETIJDEN.

		Hoog Water.	Laag Water.
28	WOENSDAG . . . 's morg.	10-30	's av. 4-30
29	DONDERDAG	11-15	5-15
30	VRYDAG	12-00	6-00
31	ZATURDAG.	12-45	9-45

SURINAAMSCHE COURANT.

A°. 1834. WOENSDAG, DEN 28sten MEI. N°. 43.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

POST-KANTOOR.

Tot narigt van het Publiek dient, dat Z. M. Brik van Oorlog *DE ECHO*, gecommandeerd door den Kapt. Luit. ter Zee VAN VOS over de Eilanden *St. Eustatius* en *St. Martin*, de reis naar *Curaçao* zal aannemen op den 31 Mei aanstaande en dat de Brievenzakken voor bedoelde Eilanden bestemd, denzelfden datum des voormiddags ten 12 uren zullen worden gesloten.

De Tweede Commies ter Gouvernements Secretarij, belast met de waarneming der Posterij,

A. P. TIRION.

ADVERTENTIËN.

G. J. Lugard en Co.,

(23444) Hebben ontvangen, per Kapt. L. I. LUIJTJES en bieden te koop, aan:

Beste Boter; Z. M. en Leidsche Kazen; groote manden Aardappelen; Hammen; Saucijsjes; Worst; Saucijs de Bologne; gerookte Vleesch; gezouten Vleesch in ½ tonnen; Rook- en Pekelspek; Rolpens; extra Roodewijn in vaten en in kisten; Genever in kelders, enz.

Zijn te bekomen in het PAKHUIS van D. L. DE LEAO LAGUNA:

Versche PROVISIEN, afgescheept te AMSTERDAM, den 12den April jl.

Diverse STUKGOEDEREN, DRANKEN, en extra fraaije Heeren en Dames MODE-GOEDEREN, enz. (23441)

(23439) Te bekomen bij den ondergeteekende: STEENEN, KALK, CEMENT, ROODE TIGCHELS met Hielen, en PANNEN.

Paramaribo den 27 Mei 1834.

C. A ROMAN.

(22778) M. A. KEYSER, zal Vrijdag op VENDU verkoopen.

Provisien, Stukgoederen, enz; — alsmede het reeds geannonceerde HUIS en ERF, gelegen aan de *Hoogestraat*, L^r D. N°. 73.

(23443) De ondergeteekende heeft de Eer het geëerd *Publiek* te berigten, dat hij deszelfs BOEKBINDERIJ heeft verplaatst, in het huis L. B N°. 53. aan de *Graavestraat.* — En dat deszelfs echtgenoote onlangs alhier gearriveerd, heeft ontvangen een,

STOOM-OVEN.

dienende tot het wasschen van Italiaansche en andere Stroohoeden; en garneerd weder dezelve, deeze Machine geeft ook zijn vorige glans en nieuwheid.

Ook is dezelve van voornemen, om *Jonge Juffrouwen* te Onderwijzen in alle vrouwelijke HANDWERKEN, en Recommandeert zich tevens aan *Ouders* en *Voogden*, met belofte van eene goede instructie.

Paramaribo den 28 Mei 1834.

H. PIZA.

De Minderjarige W. A. VAN DER HOOP vertrekt. (23442)

SCHEEPSTIJDING.

BINNENGEKOMEN.

Den 24sten dezer, het Schip *de Jonge Evert*, Kapt. J. J. KIERS, van Amsterdam.

Den 26sten, het Schip *Suriname*, Kapt. L. I. LUIJTJES, van Amsterdam.

UITGEKLAARD.

Den 24sten, de Nd. Am Brik *William and Henry*, Kapt. GEORGE PEARCE, naar Gloucester; lading: 316 vaten Malassie.

NIEUWSTIJDINGEN.

EXTRACTEN uit de HAARLEMSCHE COURANTEN van April.

Uit de FRANSCHE DAGBLADEN wordt het volgende gemeld:

Een der voornaamste organen van de partij der monarchalen, *la Gazette de France*, heeft in der tijd melding gemaakt van de gelukwenschingen, welke de zoon van de hertogin *van Berry*, op den 20 September des jaars 1833, van de zijde van eenige monarchalen, die zich daartoe naar Boheme hadden begeven, heeft ontvangen, en in de deswegens medegedeelde bijzonderheden dien jongen vorst doen voorkomen, als den wettigen Koning van Frankrijk, onder den naam van *Hendrik V.* Te gelijker tijd heeft dat dagblad beweerd, dat de natie op dit oogenblik niet wordt vertegenwoordigd, en dat de bevolking de betaling der belasting moet weigeren, ten einde eene algemeene vertegenwoordiging te erlangen De verantwoordelijke uitgever is, ter zake van beide deze mededeelingen, vervolgd, als hebbende de regten aangerand, welke de Koning der Franschen van het welbehagen der natie heeft ontleend, en als hebbende de bevolking aangemoedigd, om de wetten ongehoorzaam te worden. Onlangs heeft de teregtstelling voor het hof van assises plaats gehad.

De uitgever is door den voornaamsten schrijver van het dagblad, den heer *de Genoude*, verdedigd, en deze heeft daarbij zijne gevoelens al weder niet ontveinsd, noch bewimpeld. In den beginne heeft de voorzitter hem willen noodzaken, zijne taal te matigen, onder bedreiging van hem anders het woord te zullen ontnemen, doch op het antwoord, dat alsdan de aangeklaagde zonder verder te zijn verdedigd, zoude worden geoordeeld, is het daarbij gebleven. Hij heeft beweerd, dat de maatschappij der Franschen op twee hoofdbeginselen berust, namelijk de erfelijkheid van den souverein in de mannelijke linie, en het regt van elken Franschman, om deel te nemen aan de keuze dergenen, welke geroepen zijn, om de belastingen goed te keuren. Hij heeft begrepen, dat niemand den jongen hertog *van Berry* het regt heeft kunnen ontnemen, hetwelk deze door zijne geboorte heeft, en dat de stichters van den tegenwoordigen troon zoo zeer overtuigd zijn geweest, van het regt der erfelijkheid, dat zij, hetzelve verkortende in den persoon van een kind, het niettemin dadelijk weder hebben gevestigd, ten behoeve van de nakomelingen van dengenen, aan welken zij den troon hadden geschonken. Hij heeft zich beroepen op het zeggen van den bekenden *Berard*, dat, bijaldien de kamer van Augustus 1830 *vrij* ware geweest, de regering van *Hendrik V* ook in die vergadering meer stemmen zoude hebben gehad, dan het koningschap van *Philips*.

Ten aanzien van de weigering der belasting heeft de verdediger beweerd, dat de fransche natie thans niet wordt vertegenwoordigd, maar alleen een klein gedeelte derzelve, dat men zich in denzelfden toestand bevindt, als in 1789, en dezelfde middelen bij der hand mag nemen, als destijds werden gebezigd, om de bestaande misbruiken te verhelpen; — dat destijds de openlijke verklaring van de bewoners van Dauphiné, dat zij de belasting zouden weigeren, (eene verklaring, die door den vader van Koning *Philips* zoo krachtig is ondersteund,) veel heeft toegebragt tot de bijeenroeping der Staten-Generaal; — dat lieden, die thans aan het bewind zijn, en inzonderheid de heer *Barthe*, in 1829, toen hij nog advocaat en geen minister was, altijd hebben beweerd, dat de Franschen regtens de belastingen, in welke zij niet hadden toegestemd, konden weigeren, en dat men derhalve te regt dit middel heeft voorgesteld, om eene zoodanige vertegenwoordiging te erlangen, als de Franschen regt hebben te vorderen.

Ondanks deze onbewimpelde verklaringen hebben de gezworenen den aangeklaagde, na eene korte beraadslaging, *onschuldig* verklaard. — De monarchalen oordeelen, dat deze vrijspraak weder als eene zeer belangrijke gebeurtenis worden aangemerkt. — De liberalen schijnen er bij uitstek weinig belang in te stellen.

De gedeputeerden hebben beraadslaagd over het voorstel van den heer *Dubois*, daartoe strekkende, dat, zoo men al aan geheel het geslacht van *Napoleon* geen onbepaald verlof konde geven, om zich weder in Frankrijk te vertoonen, men dan toch het bewind het vermogen behoorde te laten, om aan sommige leden van dat geslacht verlof te kunnen geven, om naar Frankrijk terug te keeren. Het ministerie heeft het ongeraden geoordeeld, dit voorstel te ondersteunen, en, ofschoon hetzelve *Napoleon* weder een standbeeld heeft opgerigt, zwarigheid gevonden, om iemand tot deszelfs geslacht behoorende, in Frankrijk te dulden. De heer *Kératry* heeft beweerd, dat de bedoelde lieden, ook huns ondanks, het punt van vereeniging konden worden van dwalingen, en dat, zoo de wet tegen de genootschappen noodzakelijk was, gelijk hij in gemoede geloofde, het onderhavige voorstel ten minste als voorbarig moest worden aangemerkt. — Met eene vrij aanzienlijke meerderheid is besloten, het voorstel in overweging te nemen.

Volgens een der liberale bladen, is het voortdurend bezetten van Algiers door de Franschen, in verband met zekere onderhandelingen met *Mehemed*, en de tegenwoordige houding van Frankrijk ten aanzien der oostersche aangelegenheden, het bewind van Engeland zeer onaangenaam, en heeft lord *Durham* in last, Koning *Philips* te doen gevoelen, dat, bijaldien de Tory's het parlement konden overtuigen dat de fransche regering geen oogmerk had, om de onafhankelijkheid van Turkije te bewaren, en daarbij niet gezind was, om in Spanje een nationaal en onafhankelijk

bewind te vestigen, het ministerie der Whigs zeer spoedig het veld zoude moeten ruimen.

En zijn in de kamer der gedeputeerden de beraadslagingen begonnen over de onlangs voorgedragene wet tegen de staatkundige genootschappen. Degenen, die zich voorstelden, dat men bij deze gelegenheid elkander harde woorden zoude toevoegen, hebben zich niet bedrogen. De warme liberalen hebben den ministers toegevoegd, dat, bijaldien zij het belang des volks en de waardigheid des lands in het oog hielden, zij steun en geen tegenstand in de genootschappen zouden vinden; — dat zij zich eenmaal, met behulp van dergelijke genootschappen, op het kussen hebben geholpen, en als nu, uit kleinmoedigheid, de vrijheden des volks willen verkorten; — dat dit hun echter niet veel baten, want dat de genootschappen eenmaal in den waren zin den woords geheim worden, des te meer gevaar voor het bewind, hetwelk dezelve wil onderdrukken, zullen opleveren. — Van den kant van het ministerie wordt beweerd, dat de troon het zigtbaar teeken is van de nationaliteit; — dat de genootschappen de menigte dagelijks meer en meer afkeerig maken van den persoon des Konings, — en dat het bewind niet mag wachten, tot dat eene uitbarsting volgt. — Men verwijt het bewind van Koning *Philips* dat hetzelve alleen nog eene zwitsersche garde behoeft, om gelijk te staan met het bewind van den oudsten tak der *Bourbons*, welke door het volk is verjaagd.

Uit de DUITSCHE DAGBLADEN melden wij het volgende.

In de laatste dagen der vorige maand hebben afgevaardigden van onderscheidene zwitsersche volks-vereenigingen of staatkundige clubs, te Zofingen, in het kanton Aargau, eene vergadering gehouden, ten einde nader te beraadslagen over het vormen eener nieuwe bonds-acte. Men heeft opgemerkt, dat uit het oostelijke kantons des lands, waaronder ook Zurich begrepen wordt, niet veel afgevaardigden zich op die bijeenkomst hebben laten vinden, en in het geheel schijnt de toon van de zwitsersche bewegings partij sedert eenigen tijd, voor zoo veel men openlijk hoort, eenigzins lager gestemd te wezen; men zegt dan ook, dat de plaats gehad hebbende bijeenkomst gedeeltelijk heeft moeten dienen, om den ijver, die bij velen sedert het mislukken savoische onderneming bekoeld was, aan te wakkeren. In hoeverre de vergadering aan dit doel beantwoord heeft, zal moeten blijken. Intusschen heeft het te Zofingen niet aan warme redevoeringen, in den geest der genoemde partij ontbroken, en onder andere besluiten moet ook het ontwerp eener nieuwe staatsregeling zijn overwogen en aangenomen, waarbij, volgens het geliefkoosde ontwerp dier partij, de souvereine magt van elk der kantons op zich zelf aanmerkelijk verkort, en daarentegen, door middel van eene zoogenaamde centralisatie van het bestuur, aan de meerderheid der gezamenlijke bevolking een voor het geheel overwegende invloed verzekert wordt. — Voorts moet in de bijeenkomst besloten zijn, dat men door middel van kleine geschriften, en ook van volksvergaderingen, de menigte met nieuwen ijver zal inlichten niet alleen omtrent de noodzakelijkheid van eene verandering der bestaande bonds-acte, maar ook van het oprigten eener afzonderlijke commissie, aan welke, met voorbijgang van den bestaanden Landdag, (die, zoo als hij thans nog is zamengesteld, de hand niet wil leenen tot het daarstellen van de verlangde omkeering van zaken) de nieuwe regeling van den Staat zoude worden opgedragen.

Onze dagbladen behelzen een bijzonder berigt uit Berlijn, waarin het volgende voorkomt:

»De oogen van onze Staatslieden zijn in de laatste tijden meer dan ooit op Petersburg gerigt geweest, alwaar zich op dit oogenblik de vertegenwoordigers der belangen van geheel Europa bevinden; Spanje en Portugal alleen schijnen daarbij weinig in aanmerking te komen. De maarschalk *Maison* heeft de hoop van alle vredelievenden gezinden vervuld, daar hij de gerezene geschillen tusschen de zee-mogendheden (namelijk tusschen Frankrijk en Engeland aan de eene zijde, en Rusland en de Porte aan den anderen kant, op eene even gepaste als grootmoedige wijze heeft weten te beslechten. Niet minder is het den gezant der Porte gelukt, van het russische kabinet te erlangen hetgeen ter bevestiging der binnenlandsche rust, welke in geen land zoo naauw met de inwendige verbonden is als in het turksche rijk, vereischt werd. Als de voornaamste voordeelen, die voor de Porte daaruit voortvloeijen, is in de eerste plaats het zekere vooruitzigt, dat Moldavie en Wallachije weder regtstreeks in haar bezit zullen komen en de russische troepen, welke die landen bezet hielden, daaruit verwijderd zullen worden; 2° de kwijtscheldiging van het grootste deel der nog aan Rusland verschuldigde oorlogs-contributie. Van deze beide groote voordeelen moeten, gelijk ook ligt te gelooven is, de voorwaarden afhangen, waaronder de ontworpene geldleening zal worden gesloten.

Te Geneve ziet het licht een brief, in naam der vereeniging van het *Jonge Italie* geschreven en door *Mazzini*, *Antonini*, alsook anderen onderteekend, en waarin aan *Romarino*, wien dit schrijven tot antwoord dient, wel degelijk het verraden van de belangen zijner eedgenooten te last gelegd wordt. Sommige uitdrukkingen in den brief zijn opmerkelijk, uithoofde van de nadere omstandigheid, welke zij betrekkelijk de zamenzwering aan den dag brengen: Gij *Romarino* (wordt er in gezegd) hebt de onderneming vertraagd, toen zij de regeringen nog onbekend was. Het was, gelijk gij u herinnert, in October 183-, dat wij wilden handelen. Gij wildet toen de vaan van den opstand in November opsteken, en op deze wijs, zoo leidet gij ons van week tot week, van maand tot maand, van belofte tot belofte, tot dat het geheim der aangelegenheid ontdekt, tot dat in onzen boezem wantrouwen opgewekt was, tot dat wapens, menschen, toerustingen, alles bewaakt werd. En gij zegt nu, dat gij verraden zijt geworden! Gij hadt terstond bij onze eerste zamenkomst in October aan de onderneming eene hulp van gewapende en in Frankrijk georganiseerde troepen beloofd. Meermalen begrootte gij derzelver getal op 1000 man. Gij hebt u plegtig verbonden dezelve te leveren, deels in onze tegenwoordigheid, deels in die onzer afgezondenen, meermalen te Geneve, te Parijs, te Lijon. Gij hebt eene som van 40 000 franken welke men bij uwe terugkomst uit Portugal betaald heeft, (wij schamen ons van zoo onedele bijzonderheden te moeten reppen) als toereikend om uwe beloften te kunnen uitvoeren, ontvangen. Gij hebt ons verzekert, dat al het materieel gereed was. Gij hebt slechts het vierde deel der som terug gegeven. Gij zijt naar Geneve gekomen zonder volk, zonder wapenen zonder paard, alleen met twee generaals, eenen adjudant en een dokter. En gij durft zeggen dat men u verraden heeft!

De alhier vergaderde duitsche ministers eene buitengewone zitting gehouden, waarin, naar men verneemt, een rapport der commissie is voorgelezen. Deze schijnt eerst de tweede algemeene zitting geweest te zijn.

De bijeenkomsten zullen echter denkelijk nu spoediger op elkander volgen vermits, naar men zegt, de werkzaamheden in de meeste commissie zoo verre zijn afgeloopen, dat rapport kan gedaan worden.

MENGELINGEN.

*

OUDE TOONEELSPELERS.

De Tooneelspelerkunst is, over het geheel genomen, voor de langdurigheid van het leven niet zeer gunstig. Zij put verstandelijk en ligchamelijk de krachten te veel uit. Reeds IFLAND klaagde in 1787: »Ja wel spoedt alles sneller bij ons ten einde, vreugde en smart en *ook het leven!* Die tranen, welke wij doen vergieten, dat glimlagchen, hetwelk wij zoo gaarne verwekken: zij kosten ons een vroegtijdig graf." Het laat echter niet aan uitzonderingen op dien regel. Onder vele anderen, willen wij slechts JEAN NOEL aanhalen, die den 13 Januarij 1823 te Parijs, 118 jaar oud, overleed, en nog in zijn honderste levensjaar op de planken verscheen, welke hij van zijn achtste jaar af had betreden. Gedurende die 94 jaren had hij niet met grooten roem maar toch altijd als een zeer bruikbaar sujet gespeeld en 2750 rollen voorgedragen. 28,010 malen was hij opgetreden, 1040 malen gestorven, 130 malen Koning, 920 malen een eerlijk man en 23 500 malen een booswicht geweest, zonder immer zijne vrolijke luim of zijn goed hart te verliezen. Bij de Romeinen bestaat daarvan een tegenhanger. De tooneelspeelster LUCEJA betrad nog het tooneel op haar 112ste jaar, en in het 90ste jaar na hare eerste optreding ten tooneele speelde nog GALENIA COPIALA, eene danseres en tooneelspeelster, om POMPEJUS te huldigen. Zelfs onder AUGUSTUS verscheen zij nog eenmaal op het tooneel.

DE BERUCHTE SMOKKELAAR JOHNSTON.

De beruchte smokkelaar JOHNSTON, welke in dienst van de Britsche regering is, met den rang van Postkapitein (bevelhebber van een klein oorlogsvaartuig) bij de Engelsche Marine, heeft den Pacha van Egijpte zijne uitvinding der duikerboot aangeboden en is zelfs genegen, om in zijnen dienst te treden. In deze boot kan men zich onder water naar willekeur in alle rigtingen bewegen. Zij bevat eene toereikende hoeveelheid lucht, om 6 menschen 6 uren lang onder water te houden zonder haar te openen. Tot deze duikerboot behoort eene door den Kapitein uitgevondene machine, om iets te vernielen, die schijnt ingerigt te zijn als de *Machine infernale*, en waaraan de uitvinder den naam »*TORPEDO*" geeft. Met de duikerboot vaart men onbemerkt onder het schip, dat men vernielen wil, dan bevestigt men aan de kiel van hetzelve de *Torpedo*, die na eenen bepaalden tijd losbarst en het geheele schip in de lucht doet vliegen. Daar men de nadering van de duikerboot en de bevestiging niet gewaar wordt, zoo is het voor de oorlogschepen onmogelijk, maatregelen daartegen in het werk te stellen. JOHNSTON gelooft, dat het hem mogelijk is, in 14 dagen eene geheele vloot te vernielen. Toen NAPOLEON nog leefde had JOHNSTON het plan, hem, door middel van zijne boot, van Sint Helena te vervoeren. De boot zoude gedurende den geheelen dag onder water blijven en met den aanbrekenden nacht op de oppervlakte komen, terwijl NAPOLEON des middernachts door middel van touwwerk van de rotsachtige oevers naar beneden gelaten zoude worden.

[Het bovenstaande artikel uit een Duitsch blad overnemende, achten wij niet onbelangrijk daarbij te voegen, dat, voor zoo ver wij hebben kunnen nasporen, de duikerboot door Dr. BUSHWELL (of BUSHEL), een Noord-Amerikaansche Professor (gedurende de Noord-Amerikaansche revolutie- of vrijheids-oorlog); uitgevonden en het eerst met goed gevolg tegen de Engelsche oorlogsvaartuigen gebruikt is. FULTON heeft aan dezelve wel eenige verbeteringen toegebragt, doch niet zooveel goed gevolg er van gehad, als BUSHEL. De beruchte smokkelaar JOHNSTON heeft dezelve niet eens verbeterd, veel min uitgevonden; doch hij is welligt de eenige nog levende persoon van allen, die blijken hebben gegeven dat zij deze soort van vaartuig onder water goed wisten te behandelen en te besturen. Hij is door het Engelsche Gouvernement tot het nemen van zeer kostbare proeven gebruikt geworden; maar hij is de uitvinder niet van den *Torpedo* of *Machine infernale*; deze is eene uitvinding van Dr. BUSHWEL en slechts door JOHNSTON aangewend.]

(*Nieuwe Amst. Coutr. en Alg. Handelsb.*)

Ter Drukkerij van GEZUSTERS SERRES.